
JANIKOVSZKY ÉVA ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

Bölcsőde Szakmai Program

2015.

7761 Kozármisleny, Alkotmány tér 54.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	4
1.1 Adatok	4
1.2 Bemutatkozás	5
1.3 Jövőkép.....	5
1.4. Gyermekkép	6
1.5. Bölcsődékép	6
1.6. A bölcsődénk erősségei	7
2. Helyzetelemzés.....	7
2.1. Tárgyi feltételek.....	7
2.1.1. Csoportszoba	7
2.1.2. Fürdőszoba, átadó	7
2.1.3. Gyermeköltöző	8
2.1.4. Játszóudvar	8
2.1.5. Tornaszoba	8
2.1.6. Egyéb helységek	8
2.1.7. Informatikai anyagok.....	9
2.2. Személyi feltételek	9
3. Általános rész	10
3.1. Bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei	10
3.2. Céljai	11
3.3. Feladatai	11
3.3.1. Egészséges testi fejlődés elősegítése	11

3.3.2. Érzelmi nevelés és szocializáció.....	12
3.3.3. Anyanyelvi nevelés	12
3.3.4. A bölcsődei élet megszervezése.....	12
3.3.5. Napirend.....	14
4. Bölcsődei élet tevékenységformái.....	14
4.1. Gondozás.....	14
4.2. Játék.....	14
4.2.1. A játék fejlődési folyamata.....	15
4.2.2 Alkotó tevékenység	17
4.2.3. A környezet tevékeny megismerése	19
4.2.4. Ünnepek, hagyományok.....	20
5. Feladataink	21
5.1. Bölcsődei felvétel	21
5.2. Vezetett dokumentumok	22
5.3. Továbbképzések	23
5.4. Dolgozók védelme	23
6. A kapcsolatrendszerek.....	24
6.1. Külső kapcsolataink	24
6.1.1 Gyermekvédelmi tevékenység	24
6.1.2. Kapcsolat más bölcsődékkal	24
6.1.3. Gyermekorvos, védőnői szolgálat	24
6.1.4. A bölcsőde szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja.....	24
6.2. Belső kapcsolataink	25
6.2.1. Kapcsolat a szülőkkel.....	25
6.2.2. Kapcsolat az óvodával.....	26
7. Sajátos feladatok	26
7.1. Gyermekvédelem a bölcsődében.....	26

7.2. Bölcsőde egészségügyi ellátás	27
7.3. Szülői érdekvédelmi fórum	27
7.4. Élelmiszer.....	28
8. Mellékletek.....	29
1. sz. Házirend.....	29
2. sz. Megállapodás szociális szolgáltatás igénybeviteléről	31

1.Bevezetés

1.1 Adatok

Intézmény neve: Janikovszky Éva Óvoda és Bölcsőde

Intézmény cím és székhelye: 7761 Kozármisleny, Alkotmány tér 54.

Intézmény fenntartó szerve: Kozármisleny Város Önkormányzata

Intézmény ellátási területe: Kozármisleny Város közigazgatási területe

A betöltetlen férőhelyekre Pécsudvard, Lothárd, Birján, Szemely, Szökéd közigazgatási területekről is fogadjuk a gyerekeket

Intézmény férőhely száma: Bölcsődénk három csoporttal működik, összesen 42 férőhellyel.

20 hónapos kortól fogadjuk a gyermekeket.

Intézmény felügyelete: Az intézmény közvetlen felügyeletét Kozármisleny Város Önkormányzat Képviselő Testülete, jogszabályokban meghatározott ügyekben az Önkormányzat Jegyzője látja el. Egészségügyi felügyeletét: Járási Népegészségügyi Intézet, szakmai felügyeletét: Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság, Magyar Államkincstár és a Budapesti Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet látja el.

Intézményvezető: Dobszai Istvánné

Bölcsőde intézményegység vezető: Laklia Ildikó

1.2 Bemutakozás

Bölcsődénk Pécsről 10 km-re található Kozármisleny központjában, melyre az elmúlt évek során a gyors fejlődés és megújulás jellemző.

Pécs közelsége miatt feltűnően megnőtt Kozármisleny népszerűsége, leginkább a fiatal generáció számára nyitott kaput az új otthon megteremtésére az elmúlt években. A település gyors fiatalodása a kisgyermekes szülők számának növekedése indokolta a bölcsődei csoport kialakítását 2003-ban. Büszkeséggel tölt el bennünket, hogy egy teljesen új bölcsődei egység épült 2005-ben az óvodai intézményhez csatolva, mely megfelel a minőségi és szakmai elvárásoknak, így az intézményünket választó szülők és legfőképp a gyermekek birtokba vehetnek egy színes, igényesen kialakított, esztétikus kis „játzó-paradicsomot”.

A bölcsőde nyugodt környezetben, fákkal övezett területen található, az udvar ideális az itt élő gyermekek számára.

E fejlesztési koncepció figyelembe vette az országos, ill. Uniós elvárásokat. Az új egység építésekor szem előtt tartottuk „a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramját”, hogy az épületen belül a játzó – és gondozási helyiségek, a tárgyi feltételek megfeleljenek a gyermek igényeinek, ill. a módszertani elvárásoknak. is

A megyében, ide értve a mi városunkat is, a szociális problémák megnöttek, leginkább a nők munkaerőpiacra való visszakerülési esélye csökkent. Ezek visszahozása a perifériáról társadalmi probléma és ezért, láttuk szükségesnek, hogy segítsünk a gyermekük napközbeni ellátásán, így mi is hozzájárulunk, hogy a nők nagyobb létszámmal tudnak munkát vállalni, s egyben javul a társadalmi re/integrációjuk.

1.3 Jövőkép

Városunk lakossága várhatóan a jövőben is növekedni fog, mivel az önkormányzat építési területeket kíván értékesíteni. Ez magával hozza a gyermeklétszám növekedését. Bölcsődénk iránt eddig is nagy volt az érdeklődés és a jövőt tekintve erre számítunk. A bölcsődénk iránt érdeklődő szülőket szívesen fogadjuk. Bármikor felvilágosítást és betekintést tudunk biztosítani a szülők számára. Az intézményünkbe beíratott kisgyermekes elhelyezését várólista nélkül tudjuk biztosítani. Az, hogy minden gyermeket el tudjunk helyezni, úgy tudjuk megvalósítani, hogy a 3. életévüket betöltött és óvodaérett gyerekek számára fokozatos átszoktatással az óvodai csoportok helyet biztosítanak.

1.4. Gyermekkép

Célunk a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése családias, derűs légkörben, fizikai és érzelmi biztonság megteremtésével.

Személyiségének szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. A bölcsődében a nevelést – gondozást mindenben ehhez igazítjuk.

A nevelés legfőbb területei a gondozási helyzetek és a játék. A bölcsődében eltöltött évek alatt alakítjuk ki az én-tudatot, ennek hatására indul meg a gyermeki öntevékenység és önállóság kibontakozása és fejlődnek szociális kapcsolataik.

Nem támasztunk elvárásokat a gyerekekkel szemben sem az étkezés, sem a szobatisztaság, sem a beszéd tekintetében. Kisgyermek-nevelőink tisztában vannak azzal, hogy mindenki a maga ritmusában fejlődik, és senkit nem hasonlíthatunk a másikhöz.

Fontosnak tartjuk a gyermek és kisgyermek-nevelő között kialakuló érzelmi kapcsolatot, hiszen az első kötődésnek döntő jelentősége van a későbbi személyiségfejlődésben.

Világos, nagy csoportszobákban a sokféle színes játék- és mozgásfejlesztő eszköz biztosítja a gyermekek számára a játékot. Sokat tartózkodnak a levegőn, az árnyikával fedett teraszon vagy a füves kertünkben.

A család segítése érdekében a szülők munkaideje alatt biztosítjuk gyermekeik számára a harmonikus, kiegyensúlyozott biztonságot nyújtó gondoskodást.

1.5. Bölcsődekép

Szemléletmódunk lényege: emberszámba vesszük a nevelésünkre-gondozásunkra bízott gyermeket, igyekszünk őt teljes mértékben megismerni, megérteni és elfogadni, segítőként állni mellette.

Mivel a gyermek érzelmi kötődése útján ismeri meg a környező világot, alapvetően fontosnak tartjuk az érzelmi biztonság nyújtását. Ez feltétele annak, hogy érdeklődjön az őt körülvevő világ iránt, fogékony legyen az új ismeretek befogadására.

Az ember fejlődésében meghatározóak azok a hatások, amelyek az élet korai szakaszában érik a kisgyermeket, ezért nagy a családi nevelés és az arra épülő bölcsődei nevelés felelőssége.

A bölcsőde, mint a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését, gondozását végző intézmény. Azoknak a 20 hónapot betöltött 3 éven aluli gyerekeknek a nevelését – gondozását vállaljuk, akiknek szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni ellátásukat, illetve szociális vagy egyéb ok miatt szükséges az intézményi nevelésük, gondozásuk.

1.6. A bölcsődénk erősségei

- A bölcsőde jó megközelíthetősége
- A bölcsőde, óvoda egy épületben üzemel (testvérpárok elhelyezése)
- Nagy területű játszóudvar

2. Helyzetelemzés

2.1. Tárgyi feltételek

A bölcsődei csoportok tárgyi feltételei elősegítik a gyermekek nevelését – gondozását, megfelelnek a biztonságos szakmai munkához szükséges előírásoknak.

2.1.1. Csoportszoba

A csoportok egyéni arculatát, hangulatát a kisgyermeknevelők által elnevezett szobák teszik otthonossá, színessé. A csoportszobák tágasak, világosak. A gyermekek életkorának megfelelő bútorzattal, állandó és változtatható játékokkal biztosítva a mindennapi játék és mozgás lehetőségeit. A csoportszobákban a teret a kisgyermeknevelők a tér funkcionális tagolásával kuckókat, játéksarkokat alakítottak ki, ahol utánzójátékra, szerepjátékra, elmélyült játéktevékenységre van lehetőségük a kisgyermeknek egyedül vagy a kortársakkal. Az alapjátékokat nyitott polcokon, csoportosítva kosarakban, nagy tárolóedényekben elhelyezve találják meg a kisgyermek, a változtatható játékokat a kisgyermeknevelő kínálja fel a napirendnek megfelelő helyzetekben. A kisgyermek munkáit felhasználva a csoportszobákban, az átadókban a dekorációt mindig az évszakoknak – ünnepeknek megfelelően alakítják a kisgyermeknevelők.

2.1.2. Fürdőszoba, átadó

A kisgyermek gondozását segítő berendezési tárgyak, eszközök a gyermek méreteinek megfelelőek (WC kagylók, mosdók, egész alakos tükrök, zuhanyzó, pólázóasztal, fésűtartó, öblögető poharak, törölközők.)

2.1.3. Gyermeköltöző

A gyermekek öltözködési igényeinek megfelelő ruha és cipőtároló (öltözőszekrény, pelenkázó, kispad, fogas).

2.1.4. Játszóudvar

A csoportszobához terasz csatlakozik, amelyről a játszóudvar elérhető. A játszóudvaron a napos és az árnyékos udvarrész aránya megfelelő.

- füves, gumitéglás udvarrészek,
- homokozási lehetőségek biztosítása,
- udvari mozgáslehetőséget biztosító játékok,
  - csúszdák
  - csúszdás mászórendszer
  - kisvonat
  - motorok, dőmperek, kisautók, bébitaxik, motorbiciklik
  - labdák
  - rugós játékok

Az udvari játékoknak megfelelnek az EU szabványainak és előírásainak.

2.1.5. Tornaszoba

Nagy örömmel használják a kisgyermek az esős téli napokon. Felszereltsége az egyéni és a csoportos mozgásfejlesztést megfelelően szolgálják.

2.1.6. Egyéb helyiségek

- folyósók
- személyzeti öltözők
- zuhanyzók, wc-k
- mosókonyha
- vasalószoba
- iroda
- raktárak – biztosítják a bölcsőde zavartalan működését.

2.1.7. Informatikai anyagok

- internet (elérhetőség, aktuális anyagok letöltése, információcsere)
- nyomtató (írássos anyagok megjelenítése)
- fénymásoló (nélkülözhetetlen a mindennapi munkánk során)
- telefon, fax

2.2. Személyi feltételek

CSOPORT	NÉV	MUNKAKÖR
Kismackó	Pál Bettina Mislyenáczi Szilvia	kisgyermeknevelő kisgyermeknevelő
	Simon Éva	technikai kisegítő 8 órás
Kisvakond	Vinczellérné Józsa Beáta Alváriné Fratanolo Dorottya	kisgyermeknevelő kisgyermeknevelő
	Kovács Jenőné	technikai kisegítő 8 órás
Kisvuk	Csenkiné Fekete Piroska Laklia Ildikó	kisgyermeknevelő bölcsődevezető
	Schweiczerné Fekete Mónika	technikai kisegítő 8 órás

3. Általános rész

3.1. Bölcsődei nevelés - gondozás alapelvei

A bölcsődei nevelést, gondozást meghatározza a Bölcsődei Országos Alapprogram ismérvei. A bölcsődei a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve, a szülőkkel együttműködve alakítja a nevelés – gondozás folyamatait a kisgyermek fejlődése érdekében.

A bölcsődében folyó szakmai munka a következő **elvekre** épülve valósul meg:

- **Nevelés-gondozás** – elválaszthatatlan egymástól, mert a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik. Ezekben a helyzetekben nyílik lehetőség az ún. egyszemélyes kapcsolattartásra, mikor csak „Rád figyelek, hallgatlak”
- **Saját kisgyermeknevelő rendszer** – „saját kisgyermeknevelői” rendszer a személyi állandóságon alapszik. A saját kisgyermeknevelő szoktatja be a gyermekeket, s az ölelkezési időben – amikor mindkét kisgyermeknevelő jelen van a szobában – idejét elsősorban saját gyermekei nevelésére – gondozására fordítja.
- **Saját gyermek rendszer** – a csoport gyermekeinek egy része (6-7) gyermek tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. A nevelés – gondozás mellett ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, vezeti a kisgyermekek törzslapját, ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat.
- **Napirend** – a játéktevékenység és a gondozási műveletek rendszeresen ismétlődnek mindig ugyanabban az időben történnek. A gyermek idő -, és helyzetismeret a mindennapi gyakorlásban sokkal intenzívebben bővül, mint a számára nehezebben áttekinthető, több szálon futó családi életben. Így a bölcsődében könnyebben alakul ki konkrét elvárás vele szemben, mint otthon.
- **Fokozatosság** – a gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatásával segítjük az alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a helyes szokások kialakulását.
- **Személyre szóló nevelés - gondozás** életkori és egyéni sajátosságait, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Az egyszemélyes kapcsolat, az ötletadások, beszélgetések, a „Mi ez? Miért?” kérdések nem maradnak megválaszolatlanul ezekben a helyzetekben.
- **Aktivitás, önállóság segítése** – biztonságos és tevékenységre motiváló környezet megteremtése az életkori sajátosságok figyelembevételével, valamint a próbálkozásokhoz szükséges elegendő idő, elegendő eszköz biztosításával.

- **Egységes nevelői elvárások** – a kisgyermeknevelők az alapvető erkölcsi normákban, nézeteikben közelítsenek – értsenek egyet, nevelői magatartásukat, gyakorlatukat közelítsék egymáshoz.

3.2. Céljai

A bölcsődei nevelés – gondozás célja a családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve/kiegészítve, **napközbeni ellátás keretében** a kisgyermek fizikai – és érzelmi biztonságának megteremtésével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával **segíteni a harmonikus fejlődését**.

A kisgyermek gondolkodása – korának megfelelően – még nagyon én-központú. A kisgyermek aszerint szocializálódik, amit lát, hiszen bennünket nevelőket, felnőtteket utánoz és elsősorban szüleit. Olyanná válik tehát, amilyen példát nyújtunk neki, ezért nagyon fontos a szakmai munka minősége mellett a nevelők mintanyújtása.

3.3. Feladatai

A bölcsődei nevelés – gondozás feladata a családban nevelkedő kisgyermek testi és pszichés szükségleteinek kielégítése, optimális fejlődésének elősegítése.

3.3.1. Egészséges testi fejlődés elősegítése

Az egészséges életmód kialakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. A gyermeket erőteljes testi fejlődés jellemzi, így a bölcsőde feladata, hogy ezt a fejlődést minél jobban elősegítse, figyelembe véve a gyermek életkorát és igényeit.

- A fejlődéshez szükséges az egészséges és biztonságos környezet megteremtése.
- A szükségletek egyéni igény szerinti kielégítése.
- Az egészséges életmód, a táplálkozás, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- A mozgásigény kielégítése közben a mozgásfejlődés elősegítése.
- A napirend is az egészséges életmódra nevelést szolgálja.
- A táplálkozás, tisztálkodás, a mozgásigény kielégítése (melynek egy része szabadlevegőn történik) és az alvás meghatározott ideje az egészséges fejlődés feltétele is egyben.

3.3.2. Érzelmi nevelés és szocializáció

A kisgyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, így elengedhetetlen, hogy a kisgyermeket a bölcsődében érzelmi biztonság, derűs környezet és szeretetteljes légkör vegye körül.

- Fontos, hogy a gyermeket a bölcsődébe kerüléskor kellemes hatások érijék.
- A gyermek egyéni igényeihez igazított beszoktatási idővel próbáljuk csökkenteni a bölcsődébe kerülés nehézségeit.
- A kisgyermeknevelő és a kisgyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulását szorgalmazzuk.
- A gyermekek társas kapcsolatban tanulják az együttélés szabályait.
- Segítünk, hogy a mások iránti nyitottság, empátia és tolerancia tovább fejlődhessen.
- A bölcsőde lehetőségeket teremt, hogy a kisgyermeknevelőkkel, kortársakkal sok közös élményhez jussanak a kisgyermek.

3.3.3. Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelv fejlesztése, a kommunikáció különböző formáinak alakítása kiemelt jelentőségű.

- Figyelünk arra, hogy a gyermekek beszédkedvét felkeltsük és fenntartsuk.
- Meghallgatjuk őket, kérdésre ösztönözzük és a kérdéseikre mindig válaszolunk.
- Beszédértésüket választékos szóhasználat, sok beszélgetéssel, ritmusos mondókák mondogatásával, meséléssel, bábozással fejlesztjük.
- Szókincsüket a játszás során folyamatosan gyarapítjuk.

3.3.4. A bölcsődei élet megszervezése

- ***Gyermekcsoportok megszervezése***

A bölcsődei gyermekcsoport létszáma 12 - 14 fő. A magasabb létszám szakmailag nem fogadható el. Nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra.

Egy kisgyermeknevelő max. 6-7 „saját” gyermeket láthat el.

- ***Kisgyermeknevelők munkarendjének megszervezése***

A beszoktatás ideje alatt lényeges, hogy a saját kisgyermeknevelő az első naptól kezdve minden nap jelen legyen, amikor a kisgyermek megérkezik a csoportba.

- ***Beszoktatás***
Az anyával – apával, esetleg nagyszülővel történő beszoktatás a kisgyermek életkorából adódóan többlépcsős folyamat. A bölcsődében való tartózkodás lassú, fokozatos, kis lépésekkel történő emelése megkönnyíti a beilleszkedést a kisgyermek számára egy teljesen idegen környezetbe. A beszoktatás időtartama általában két hét, de lehet hosszabb időszak is. A beszoktatás első napjaiban a kisgyermeknevelő csak megfigyel, hiszen meg kell ismernie a kisgyermek szokásait, az otthoni nevelés, gondozás milyenségét. Amikor a kisgyermek számára már ismerőssé vált a környezet, elfogadja a kisgyermeknevelővel való kapcsolatot, a kisgyermeknevelő fokozatosan veszi át a szülőktől a nevelési, gondozási műveleteket.
- ***Családlátogatás***
A saját kisgyermeknevelő és a társ-kisgyermeknevelő együtt látogatja meg a kisgyermeket otthonában. A családlátogatás a beszoktatás első vagy második hetében is megtörténhet, a kisgyermek megismerését segíti saját otthonában.
- ***Alkalmazkodás***
A beszoktatást az alkalmazkodás időszaka váltja fel, mely hosszabb időt ölel fel.
Két-három hónapig is eltart, amíg a kisgyermek teljesen ráhangolódik a bölcsődei életre, illetve a gyermek biztonságérzete kialakul, megerősödik.
- ***Saját kisgyermeknevelő- saját gyermek rendszer***
A „saját kisgyermeknevelői” rendszer a személyi állandóságon alapszik. A saját gondozónő szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, s az ölelkezési időben – amikor mindkét kisgyermeknevelő jelen van a szobában, idejét elsősorban a saját gyermek gondozására, nevelésére fordítja. A csoport gyermekeinek egy része (6-7 gyermek) tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. A gondozás, nevelés mellett ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, vezeti a kisgyermek törzslapját, ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat.
- ***Napirend***
A napirend a gyermek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos játéklehetőséget, étkezést, alvást biztosítja a kisgyermek számára. A napirend nagyban függ a gyermekcsoport összetételétől, létszámától, évszakoktól. Ennek megfelelően nyári, illetve téli napirend kialakítása szükséges.

3.3.5. Napirend

A bölcsőde folyamatos napirendje lehetővé teszi a gondozásba épített nevelést, fejlesztést. A **bölcsődei napirend egyszerű**, a kisgyermek számára **könnyen** kiismerhető, **követhető**. Ehhez nyújt segítséget a folyamatos és rugalmas napirend. Benne a játéktevékenység és a gondozási műveletek rendszeresen ismétlődnek, mindig ugyanabban az időben történnek:

6.00 - 8.00	gyermekek érkezése, játék a szobában
8.00 - 8.30	reggeli
8.30 - 9.30	játék a szobában /udvaron/
9.30 - 9.45	tízórai
9.45 - 10.45	játék a szobában illetve folyamatos készülődés az udvarra
10.45 - 11.30	folyamatos bejövetel – készülődés ebédhez
11.30 - 12.00	ebéd
12.00 - 14.30	alvás
14.30 -15.00	folyamatos ébredés, készülődés uzsonnához
15.00 - 15.30	uzsonna
15.30 - 17.00	játék a szobában /udvaron/, folyamatos hazamenetel

4. Bölcsődei élet tevékenységformái

4.1. Gondozás

Belsőleges, interakciós helyzet a kisgyermek-nevelő és a gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése.

A szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermekek aktívan részt vehessenek a nevelési - gondozási helyzetekben. Lehetőséget kívánunk adni a próbálkozásra úgy, hogy közben érezzék segítő, támogató figyelmünket.

Elegendő időt szeretnénk adni a gyakorlásra (tisztálkodás, öltözködés, evés), az egyes mozzanatok megtanulására. Közben érzélem gazdag, kommunikációs kapcsolat alakul ki a nevelő és a gyermek között.

4.2. Játék

A játék a gyermek önkéntes tevékenysége, mely belső indítékok alapján jön létre. Játékban dolgozzák fel élményeiket, vágyaikat, közben sok tapasztalatot, ismereteket szereznek, személyiségük sokoldalúan fejlődik. A játékot a gyermek elsődleges tevékenységének tekintjük. A folyamatos játékot az étkezések ideje, a pihenőidő és a gondozási tevékenységek szakítják meg.

Amikor együtt játszunk a gyerekekkel, a játékba ágyazottan megjelennek az évszakok és az ünnepek. Ehhez választunk odaillo ábrázolási technikákat, dal és mondóka anyagot, mozgásos játékokat és igyekszünk minél több élményhez juttatni a gyerekeket.

4.2.1. A játék fejlődési folyamata

A játék alapja, kezdete a csecsemők manipulációja. A bölcsődés korú gyermek fő tevékenysége a gyakorló játék, mely másfél éves kortól alakul ki. Ezt a játékot a funkció örömeért gyakorolja, különböző mozgásokat, műveleteket utánoz.

Két éves kor körül megjelenik az én tudat. Az „én akarom”, „én idézem elő” a játékban is megfigyelhető.

Három éves korban a gyerekek szeretnének hasonlítani a környezetükben lévő felnőttekhez, utánozzák őket, elkezdenek szerepet játszani.

Bölcsődés korú gyerekeinknél a **gyakorlójátékot** tarjuk a legfontosabbnak, mert változatosan lehet alkalmazni.

A hang és beszéd gyakorlása fokozza beszédkedvüket, gyarapítja szókincsüket. Ezt rövid mondókák mondogatásával, kitalált szöveggel, játékos mozdulatok ismétlésével végezzük.

- **Mondóka, ének:**

A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, hangulati állapotához igazodó ének, mondóka felkeltik érdeklődését, formálják esztétikai ízlését pozitív érzelmeket kelt, érzelmi biztonságot nyújt.

Az ismétlődések, a játékos mozdulatok erősítik a zenei élményt. Az ének, mondóka derűs légkört teremt a csoportban

- **Vers, mese:**

Hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi és szociális fejlődésére. A bölcsődében az irodalmi és a népi műveknek egyaránt helye van. Sokféle helyzethez kapcsolódhat, alakulását a gyermek pillanatnyi állapota, igényei befolyásolják.

A mesélés, verselés, éneklés megjelenési formái:

- közös vagy egyéni/társas képeskönyv nézegetés
- mondókázás ölbeli játékokkal
- versek, énekek a hangulat fokozására
- mondókák mozgásos játékokhoz
- éneklés ritmushangszerek használatával
- spontán mesehallgatás

A mondókákat, énekeket és verseket ünnepekhez és évszakokhoz igazítjuk.

- Karácsony: Kiskarácsony

A zöld fenyőfán

Jaj, de pompás fa

- Télapó: Hull a pelyhes

Itt kopog

Télapó itt van

- Tél: Hóember, hóember

Kavarog a hó

Nagy a hó

- Tavasz: Süss ki nap

Jön a tavasz

Fecskét látok

- Köszöntők: Ég a gyertya (születésnap)

Erdő szélén

Ingó-bingó

- **A mozgást gyakorló játék** során egy – egy mozgás műveletet ismételnek, a sikeres végrehajtás az öröm forrása.

A mozgás alapvető formái kialakulásának időszaka a 0-3 év. Az egészséges gyermek mozgásigénye nagy. A szabad mozgáshoz a feltételeket biztosítani kell mind a csoportban, mind a szabadban. Mozgásfejlesztő játékok, minél nagyobb mozgástér, elegendő idő biztosítása elengedhetetlen feltétele a harmonikus fejlődésnek.

- **Eszközzel való játszás** közben rakosgatják, tologatják a tárgyakat, gyakran mozgással kísérve. Ezekből a tevékenységekből alakul ki az építő és konstruáló játék.

- **Alkotó játék** során megtapasztalják a különböző anyagok tulajdonságait (víz, papír, gyurma, homok.) fejlődik képzeletük, kreativitásuk, sok ismeretet, tapasztalatot szereznek. Számukra a kisgyermek-nevelő személye a legfontosabb. Ő tudja biztosítani a játékhoz szükséges légkört, ha kell ötleteket ad, segítséget nyújt.

A kisgyermek-nevelővel kapcsolatos elvárásaink:

- Nagyfokú empátikus készséggel rendelkezzen.
- Szeressen játszani.
- Adjon mintát a gyerekeknek a játékban.
- Adja meg a játék feltételeit (tér, eszköz, mozgás).
- Segítse a játékban adódó konfliktus helyzetek megoldását.

Játékeszközeinket gondosan válogatjuk meg. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek életkorának, valamint egészségügyi és pedagógiai szempontoknak megfeleljenek.

A játékok könnyen tisztíthatók, fertőtleníthetők legyenek, balesetet ne okozzanak.

Játékkészletünket változatosan állítjuk össze, hogy alkalmasak legyenek a gyerekek által végzett különböző tevékenységekhez. Figyelünk arra is, hogy a játékok esztétikusak, igényes kivitelűek legyenek. A játékokat a gyermekek által elérhető helyen, fajtánként csoportosítva helyezük el.

4.2.2 Alkotó tevékenység

Bölcsődénkben az általános nevelési és gondozási feladatokon túl kiemelt figyelmet szánunk az alkotó tevékenységnek és a környezet tevékeny megismerésének.

A firkálás (rajzolás), a festés, a plasztikai ábrázolás kezdeti formái fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlődésének.

A rajzfejlődés szakaszai bölcsődés korban:

- Az első fejlődési szakaszban a rajzolás inkább motoros tevékenység, amelyben az egész test részt vesz, de alapja azoknak a próbálkozásoknak, amellyel valamit ábrázolni akar.
- Motivum szakasz: 24 hónapos kor körül jellemző: a gyermek rájön arra, hogy az eszközökkel nyomot hagyhat, az alapfirkák begyakorlása folyik, s ezt a funkciógyakorlást funkcióöröm kíséri. (kb. húsz alapfirkát különböztethetünk meg).
- 25-27 hónapos korban megjelennek a zárt firkák, ami egybeesik az én-tudat kialakulásával a gyermek önmagát elhatárolja a külvilágtól.
- Forma szakasz: a harmadik életévben kezdi kombinálni a gyermek az alapfirkákat, kezdetben csak kettőt kapcsol össze, majd több firka összekapcsolásából kialakulnak a kombinátumok.
- Kompozíciós szakasz: a 3. életév betöltése körül kezdődik, de csak óvodás korban teljeseedik ki. A kombinátumokból egyre bonyolultabb alakzatokat hoz létre, ezek az „olyan mintha...” alkotások. A gyermek lassan megtanulja, hogy az ábrázolathoz jelentés is tartozik, először csak utólag ad jelentést a rajznak- s ez a jelentés önkényes, többször módosíthatja-, majd rajzolás közben megnevezi alkotását.

Az alkotó tevékenység is fontos része a gyermek személyiségfejlődésének. E tevékenységek a kisgyermeknevelő által biztosított feltételekkel, az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva a képi-plasztikai kifejezőképesség kialakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását, a képi gondolkodás kialakulását és fejlődését, esztétikai érzékenységük, a szépség iránti fogékonyságuk kialakulását és fejlődését szolgálja.

Célok, feladatok:

- Alkotó tevékenységgel, művészeti neveléssel kapcsolatos továbbképzéseken való részvétel.
- Tapasztalatcseréken szerzett ötletek hasznosítása.
- A gyermek környezetének izléses berendezésével a szép iránti fogékonyság fejlesztése.
- Közös alkotó délutánok szervezése a család bevonásával.
- A gyermeki alkotásokat a folyosón folyamatosan kiállítjuk, amelyeket a szülők, testvérek, nagyszülők meglephetnek

Gyakorlatban:

A gyermekek számára biztosítjuk, hogy a nap folyamán, szabadon rajzolhassanak, festhessenek, ragaszthassanak és gyurmázhassanak. A feltételek biztosításánál figyelembe vesszük a csoportba tartozó gyermekek fejlettségi szintjét.

E tevékenység során a felnőtt óvó-segítő figyelme biztosított.

A kisgyermeknevelő a technikákat, az anyagokkal és eszközökkel való bánásmódot megmutatja, de soha nem mondja meg, hogy mit alkossanak.

A felnőtt nem ösztönzi a mintakövetést, kész vizuális panelek másolására nem készítjük a gyermeket.

Az alkotó tevékenységhez minden lehetséges anyagot és eszközt felhasználunk: ceruza, ecset, dugó, szivacs, kréta, zsírkréta, fa, kő, termés, különböző színű és minőségű papír.

A tevékenységek kezdeményezésénél alkalmazkodunk az aktualitásokhoz (ünnepek, évszakok).

A gyermeki alkotásokat tiszteletben tartjuk, a kis „alkotó” dönt annak sorsáról: kiteszi az alkotások közé vagy hazaviszi.

4.2.3. A környezet tevékeny megismerése

A bölcsődés gyermek számára is ösztönző erő a természet, amelynek a gyermeki személyiség fejlődésére rendkívül nagy hatása van. A természeti környezet kifogyhatatlan tárháza a játéknak, alkotásnak, az ezekhez kapcsolódó ismeretszerzésnek.

Csak az egészen fiatal korban elkezdett környezeti nevelés lehet biztosíték arra, hogy a gyermekben pozitív viszonyulás alakuljon ki a környezethez, az élőlények iránt.

A bölcsődés gyermeket a természetből elsősorban az állatok érdeklik, érdeklődve figyelik azokat, utánozzák hangjukat, mozgásukat, testi közelségbe is szívesen kerülnek velük, pl. bátran megfogják férgeseket, rovarokat (az azoktól való utálkozás már felnőttől tanult viselkedés).

A növények élőlényként való elfogadása a bölcsődés korú gyermek számára még nem egyszerű, de egy csírázó mag, egy rügyező ág megfigyelése felkelti érdeklődésüket, ismereteket szerezhetnek az évszakok szerint változó természetről.

A természeti jelenségek megfigyelése is érdekes tapasztalatot jelenthet.

Az élettelen környezettel a gyermekek kapcsolata sokrétű. A föld, a víz a levegő természetes módon jelen van életükben. A rögös föld, a száraz és vizes homok tapintása, markolászása, a kavicsok gyűjtögetése lehetőséget ad a környezet megismerésére.

Az így megszerzett ismeretekre lehet alapozni a későbbi környezeti nevelést.

Gyakorlatban:

- Képeken, a szabadban látott állatok keresése, hangjuk utánzása, képeskönyv nézegetése közben énekek mondókák az állatokhoz kapcsolódva.
- Állat bábokkal tevékenység közben a tapasztalatok felidézése, hangutánzás.
- Ismerkedés a háziállatokkal a falusi házaknál, saját környezetükben, vadállatokkal képekről.
- Madarak etetése télen.
- Rügyező, virágzó ágak megfigyelése. Lombkorona kialakulás, a levelek sokfélesége, lomhullás megfigyelése az udvaron.
- Zöldségekkel, gyümölcsökkel ismerkedés (szín, forma, nagyság, íz, illat) - zöldség és gyümölcsnapok
- Virágok, levelek ragasztása.
- Kavicsok, termények gyűjtögetése, megfigyelése.
- Homokkal, vízzel tevékenykedés, ismerkedés tulajdonságaikkal, kölcsönhatásaikkal.
- Időjárás megfigyelése (szél, csapadék különböző formái, napsütés, zivatar).

Célok, feladatok:

- Megfelelő mintaadás a természet lényének elfogadásával kapcsolatban.
- Az információszerzés lehetőségének biztosítása, óvó-vigyázó felügyelet a higiénés szabályok betartásával.
- A természet változásából adódó ismeretszerzés lehetőségének jobb kihasználása, nem a gyermeki kíváncsiság és érdeklődés kielégítését kell feleslegesen akadályozni, hanem megfelelő felügyelet mellett támogatni a tapasztalatok szerzését.
- Szeles játékok (szélforgó készítése és megfigyelése, szappanbuborék fújása)

4.2.4. Ünnepek, hagyományok

A sajátos arculat alakításában fontos szerepe van a hagyományoknak. Az ünnepeket és a hagyományok ápolását nem lehet kihagyni a bölcsőde életéből sem, hiszen játékos formában viselkedési formák, magatartási módok átadására van lehetőség, a gyermekek számára megkülönböztethetővé válnak a hétköznapi és a jeles napok. A szokások, hagyományok megtartása a kulturális örökség ápolását jelenti, amelyre a korai életszakasztól kell szocializálnunk a gyermekeket. A bölcsődei nevelés felelőssége azért is hangsúlyos, mert napjainkban e hagyományokból egyre kevesebbet él a család.

Csak élet közeli ünnepek és hagyományok ápolása lehet a cél ebben a korosztályban. Fontos, hogy ezeknek a hagyományoknak talaja legyen a közösségben, mert a múlt örökségéhez csak így közelíthetünk. Az ünnepek nem műsorok szervezését jelentik, hanem rákészülést, közös ünneplést. Minden ünnepi készülődés, a felfokozott várakozás erősíti az ünnep élményét, segíti az ünnepi hangulat megteremtését. A bölcsődés korú gyermek számára minden ünnep egyedi, egyszeri, az ismétlődő ünnep minden alkalommal más és más.

Hagyományos ünnepeink:

- Születésnap
- Névnap
- Egészségnapok keretében zöldség és gyümölcsnap
- Mikulás
- Karácsonyi ünnep
- Mackónap, medvenap
- Farsang

- Március 15.
- Húsvét
- Gyermeknap

Egyéb rendezvényeink:

Fontos számunkra a felnőtt közösség összetartozását erősítő programok.

- Bölcsődék napja
- Dolgozók karácsonyi ünnepe
- Nőnap
- Közös kirándulás

Az intézmény vezetője és a bölcsőde vezetője évente szervez szakmai céllal egybekötött kirándulást, melyen a bölcsőde minden dolgozója részt vesz.

5. Feladataink

5.1. Bölcsődei felvétel

A bölcsődébe felvehető minden olyan kisgyermek, akinek szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni gondozását. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény kiemeli olyan kisgyermek felvételi lehetőségét, akinek szociális- vagy egyéb ok miatt egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei nevelés-, gondozás. A bölcsőde elsődleges ellátási területe Kozármisleny Város közigazgatási területe, a betöltetlen férőhelyekre Pécsudvard, Lothárd, Birján, Szemely, Szőkéd községek közigazgatási területéről is felvehetjük a 20-36 hó közötti életkorú gyermekeket.

Feladatunk a bölcsődébe beíratott minden olyan gyermek elhelyezése, aki valamilyen szempontból megfelel a felvételi kritériumnak. A bölcsődés korú gyermekek nevelése, gondozása, szeretetteljes, érzelmi biztonságot, tág keretek között személyes szabadságot nyújtó környezetben folyjon, segítse elő a gyermekek harmonikus fejlődését, annak eltérő ütemét, az egyéni képességeket figyelembe véve.

Adjon esélyt mindenki számára a kiegyensúlyozott egyéni fejlődéshez. A döntés lehetőségének biztosításával váljanak a környezetükben otthonosan mozgó, nyitott, egészséges, el és befogadó, önmagukat kreatív módon kifejezni tudó emberekké.

Minden év áprilisában, a bölcsődei beíratás előtt **nyílt napot** tartunk, ahol a szülők a gyermekekkel együtt ismerkedhetnek a bölcsődei élettel és megtekinthetik intézményünket. Az új gyermekek **beíratására** április hónapban kerül sor, aminek pontos időpontjáról tájékoztatjuk a szülőket –helyi- televízió és hírlap, intézmény honlapján, plakátokon (intézmény faliújsága, gyermekorvosi rendelők, védőnői szolgálat) kerül kifüggesztésre. A beíratásra a szülő hozza magával a gyermek születési anyakönyvi kivonatát, TAJ kártyáját és lakcímkártyáját.

A szülőnek (törvényes képviselőnek) a gyermek bölcsődei jelentkezéséhez csatolnia kell a házi orvos vagy házi gyermekorvos igazolását arról, hogy a gyermek egészségi állapota alapján bölcsődében nevelhető - gondozható.

A bölcsődébe való jelentkezés és a felvétel egész évben folyamatos. Az, hogy minden gyermeket el tudjunk helyezni, úgy tudjuk megvalósítani, hogy a 3. életévüket betöltött és óvodaérett gyerekek számára fokozatos átszoktatással az óvodai csoportok helyet biztosítanak.

5.2. Vezetett dokumentumok

A bölcsődei nevelés-gondozás során folyamatosan figyelemmel kell kísérni a gyermekek fejlődését, azt dokumentálni kell.

A kisgyermek-nevelők által vezetett dokumentációk:

- **Csoportnapló:** a gyermekcsoport napi életének fő történéseit rögzíti. Tartalmazza a hiányzók nevét, az aktuális eseményeket a gyermekcsoportban, minden olyan történést, ami az egyes gyermek, vagy a csoport életét befolyásolta.
- **Beszoktató füzet:** Első lapjain beszoktatás ideje, de legalább tíz nap történéseit tartalmazza az adott gyermekre vonatkozóan.
- **Gyermek egészségügyi törzslap:** Rögzíti a kisgyermeknevelő a családlátogatás tapasztalatait. A beszoktatás végén röviden össze kell foglalni a beszoktatás tapasztalatait.
A beszoktatási idő végén, később háromhavonta valamennyi fejlődési területre vonatkozóan összefoglalja a kisgyermeknevelő a gyermek adott fejlettségi szintjére vonatkozó megfigyelések tapasztalatait.
- **Üzenő füzet:** A család és a bölcsőde kapcsolattartásának egyik írásos formája. A szülőket tájékoztatja a gyermek bölcsődei életének történéseiről, fejlődéséről. Igazából nem egyirányú bejegyzések adják igazi tartalmát, jó, ha a szülő is válaszol, informálja a kisgyermeknevelőt a gyermekek otthoni életének történéseiről.

Vezetése rendszeresen történik, ha olyan esemény volt, amiről a szülőt tájékoztatni kell/illik, de három havonta össze kell foglalni a gyermek fejlődését is.

- **Fejlődési tábla - Percentil**

A növekedési standardok – referencia percentilisek – segítséget nyújtanak annak megítéléséhez, hogy:

- egyrészt a vizsgált gyermek testtömege, testmagassága mennyire felel meg az életkorának,
- másrészt, hogy a testmagasság és testtömeg között milyen összefüggés van.

- **Fejlődési napló**

A kisgyermeknevelők napi megfigyeléseiket felhasználva, hónapról hónapra / negyedévről negyedévre összefoglalják a gyermekek fejlődését, a mindennapok eseményeit, a hónap/negyedév folyamán jellemző viselkedését és a felmerült problémákat. A havi/negyedéves összefoglalás meghatározott szempontok szerint történik. Felöleli a gyermek tevékenységét és megnyilvánulásainak különböző területeit.

5.3. Továbbképzések

Az összehangolt, színvonalas, szakmailag magas szintű ellátás biztosítása megkívánja részünkről, hogy ismereteinket, szakmai elméleti tudásunkat továbbképzések keretein belül bővítsük. Az elmúlt évek folyamán új és új nevelési-gondozási elvek kerültek bevezetésre, megszabva a főbb szakmai irányvonalakat.

A kisgyermeknevelők rendszeresen részt vesznek szakmai továbbképzéseken.

A kisgyermeknevelők részére rendszeresen lehetőséget biztosítunk a szakmai továbbképzéseken és egyéb szakmai napokon való részvételre. Ezáltal biztosítva a kisgyermeknevelők folyamatos szakmai felkészültségét.

Jogszabályok: 9/2000 (VIII.4) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről.

5.4. Dolgozók védelme

Jogszabályok: 1992. évi XXXIII. Törvény a közalkalmazottak jogállásáról,

2012. évi XXII. törvény a Munka Törvénykönyvéről.

Kisgyermeknevelők heti 40 órát dolgoznak a Munkaköri leírásban foglaltak alapján. Az egy csoportban dolgozó kisgyermeknevelők hiányzás esetén egymást helyettesítik a helyettesítési rend alapján. Napi 7 óra munkavégzést meghaladóan szabadidő jár az itt eltöltött időre, ha azt a csoportban helyettesítéssel töltötte.

6. A kapcsolatrendszerek

6.1. Külső kapcsolataink

6.1.1 Gyermekvédelmi tevékenység:

Állandó kapcsolatban állunk, közreműködünk a családgondozókkal, naprakész tájékoztatással segítjük egymás munkáját. A bölcsődevezető folyamatos kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, gyámügyi előadókkal. A gyermekvédelmi felelős figyelemmel kíséri és rendszerezi az étkezési kedvezményekben részesülők határozatait. Feljegyzéseket ír a csoportban dolgozó kisgyermeknevelők tájékoztatása alapján a hátrányos helyzetű gyermekekről.

6.1.2. Kapcsolat más bölcsődékkal

Pécs város területén működő bölcsődékkal való rendszeres és folyamatos kapcsolattartás lehetőségét kihasználva a bölcsődevezető ellátogat minden olyan rendezvényre, melyre meghívást kap intézményünk.

6.1.3. Gyermekorvos, védőnői szolgálat

A bölcsőde orvos heti rendszerességgel látogatja gyermekeinket, a védőnővel napi kapcsolatban állunk.

6.1.4. A bölcsőde szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja

Bölcsődei szolgáltatásainkról szóló tájékoztatásainkat rendszeresen megjelenítjük a helyi médiában, újságcikk, TV-riportok formájában, és az intézmény honlapján.

6.2. Belső kapcsolataink

6.2.1. Kapcsolat a szülőkkel

A bölcsődei nevelés-gondozás eredményességének feltétele a család és a bölcsőde kapcsolata. Csak megfelelő szintű és folyamatos kapcsolattartás biztosítja a személyre szóló nevelési-gondozási módszerek érvényesülését.

- A család és a bölcsőde kapcsolatának középpontjában mindig a gyermeknek kell állnia.
- Tartós és eredményes kapcsolat csak akkor alakulhat ki a szülő és a kisgyermeknevelő között, ha a kompetencia határok betartásával egymást partnernek tekintik, folyamatosan tájékoztatják egymást a gyermek életével, fejlődésével kapcsolatban. A tájékoztatás mindig hiteles, személyes hangvételű (nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó legyen.
- Az együttműködésben mellérendelt szerepnek kell kialakulni, ez a partneri viszony alapja.
- A nevelési tapasztalatokat kölcsönösen ki kell cserélni.

Az azonos csoportba járó gyermekek szülei szülői közösséget alkotnak. Maguk közül képviselőt választanak az első szülői értekezlet alkalmával, akik ápolják a kapcsolatot és szükség szerint közvetítenek szülő-szülő, szülő-vezető között.

Kapcsolattartási formák:

- Szülővel történő beszoktatás
- Családlátogatás
- Szülői értekezletek
- Napi beszélgetések érkezéskor, hazamenetelkor
- Időpont egyeztetés után személyes beszélgetés
- Hirdetőtábla
- Közös rendezvények
- Üzenő füzet

Bölcsődénkben 20 hónapot betöltött gyermekek számára biztosítjuk a napközbeni ellátást.

A napirendet elsősorban a gyermek és szülők igényeinek figyelembevételével alakítjuk ki egyeztetve a módszertani elvárásokkal.

A saját kisgyermeknevelő rendszer a folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremti meg, s egyben kiiktatják a felesleges várakozási időt.

A kisgyermeknevelők munkarendje a gyermekek napirendjének alapján készül el.

6.2.2. Kapcsolat az óvodával

Rendszeres kapcsolatot tartunk a közös épületben üzemelő óvodával. Gyermekünk ismerik az óvoda épületét, sok ünnepet, programot együtt tartunk az óvodával, ahol lehetőségük van bölcsődéseinknek megismerkedni az óvodásokkal és óvodapedagógusokkal (bábelőadások, március 15, gyermeknap). A bölcsőde-óvoda átmenet sikeres megvalósítását a következő folyamatban érjük el: Az óvodapedagógusok a bölcsődei csoportokban ismerkednek a csoportjukba beíratott gyermekekkel, és utána a kisgyermeknevelők szoktatják át fokozatosan a gyermekeket az óvodába.

Bölcsőde – Óvoda átmenet segítése

Személyre szabott, differenciált fejlődéssegítés fontosságát hangsúlyozó pedagógiai megközelítéssel:

- a gyermek egészséges, harmonikus fejlődéséhez szükséges feltételek biztosításával (környezeti feltételek, napirend, stb.),
- a gyermek életkorának, egyéni érdeklődésének megfelelő aktív, tevékeny élet biztosításával (kiemelten a játék és a tapasztalatszerzési lehetőségek, a szó legtágabb értelmében vett tanulási lehetőségek biztosítása),
- kapcsolatokkal (gyermek-nevelő, gyermek-gyermek, szülő-gyermek, szülő-nevelő, nevelő-nevelő, nevelő-óvodapedagógus).

Bölcsődénk egyéb kapcsolatai:

- Egészségügyi szervekkel: védőnővel, gyermekorvossal,
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal: gyermekvédelmi tevékenység

7. Sajátos feladatok

7.1. Gyermekvédelem a bölcsődében

A gyermekvédelmi feladatok ellátását a bölcsődében alapvetően a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló, 1997. évi XXXI. tv. szabályozza.

A gyermekvédelmi feladatokat az intézmény gyermekvédelmi felelőse irányítja, látja el.

7.2. Bölcsőde egészségügyi ellátás

A bölcsőde intézményegységének gyermekorvosa - Dr. Gajdos Vilma - heti egy alkalommal látogatja a bölcsődébe járó gyermekeket. A gyermekek bölcsődébe történő beszoktatása után egy részletes orvosi vizsgálattal elkészíti a gyermekekről a felvételi státuszt, illetve a 2-3 éves státuszokat. Járványveszély esetén meghozza az érvényben lévő rendelkezéseknek megfelelő intézkedéseket. Feladatai közé tartozik a nevelési - gondozási munka során felmerülő összes egészségügyi probléma megbeszélése és a megoldási lehetőségek keresése az illetékes kisgyermeknevelőkkel és a bölcsőde intézményegység vezetőjével. Napi kapcsolatban állunk a település védőnőivel is.

Lázás, hurutos, antibiotikummal kezelt, beteg gyermek nem jöhet bölcsődébe.

A szülőknek írásban (az üzenő füzetben) kell nyilatkozniuk a gyógyszereszedéssel kapcsolatos valamennyi kérdésben (milyen gyógyszert kaphat a gyermek, milyen gyógyszerre érzékeny, ... stb.). A kisgyermeknevelőnek ugyancsak írásban kell jeleznie azt, hogy milyen gyógyszert kapott a gyermek.

A bölcsődevezető és a bölcsődeorvos állítja össze a bölcsőde gyógyszerkészletét.

7.3. Szülői érdek-képviselői fórum

Az érdekképviselői fórum az ellátásban részesülők érdekvédelmét szolgálja. Megalakítását és működését az 1997. évi XXXI. tv. 35.§ írja elő.

Tagjai:

- intézmény fenntartójának képviselője,
- intézmény dolgozóinak képviselője,
- ellátottak törvényes képviselői közül gondozási egységenként 1-1 fő.

Az ellátásban részesülő gyermek szülei vagy más törvényes képviselői panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy az Érdekképviselői Fórumnál.

Az Érdekképviselői Fórum feladatai:

- megvizsgálja az előterjesztett panaszokat és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt,
- intézkedéseket kezdeményezhet: fenntartónál, az intézmény ellenőrzését ellátó megyei gyámhivatalnál, illetve
- más hatáskörrel rendelkező szervnél.

Az érdekképviselői fórum az intézmény vezetőjénél véleményt nyilváníthat az ellátottakat érintő ügyekben, valamint javaslatot tehet az intézmény alaptervékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről. Az érdekképviselői fórum szükség szerint, de évente legalább egy alkalommal ülésezik.

7.4 Élelmezés

A bölcsőde intézményegységünkben a 328/2011. Kormány Rendelet 9. § -13. § - ban hatályos jogszabályok szerint történik a gyermekek napközbeni étkeztetése.

A gyermekek étkeztetése intézményen belül, vállalkozó által üzemeltetett főzőkonyhán, helyben főzéssel megoldott.

A gyermekélelmezés legfontosabb feladata **étkezési időben** az ellátandó korosztály élettani energia és tápanyagigényének megfelelő összetételű és jellegű táplálékhoz juttatása.

Az étlaptervezésnél elsődleges szempontunk, hogy feleljen meg az egészséges táplálkozás alapelveinek. Természetes jóízű alapanyagokból választunk, és arra törekszünk, hogy sokféle ételt ismerjen meg, különböző színű, összetételű, hőmérsékletű ételt. **A gyermekek napi négszeri étkezését az öt alapélelmiszer csoport mindegyikéből válogatjuk össze.**

Ezek: kenyér, gyümölcsök, zöldségek, hús és tejtermékek.

A heti étrendet szakképzett élelmezésvezető, valamint a bölcsődevezető állítja össze és kerül kifüggesztésre a csoport faliújságjára, melyhez a gyermekek szülei igazíthatják az otthoni étkezést.

A bölcsődei élelmezés során a korszerű kisgyermek-táplálási elveket kell figyelembe venni, úgy, hogy a táplálék:

- mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű,
- biztonságos, a higiénés követelményeknek megfelelő,
- megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen.

8. Mellékletek

1. sz. melléklet

Házirend

Az intézmény neve, címe: **Janikovszky Éva Óvoda és Bölcsőde**

7761. Kozármisleny, Alkotmány tér 54. (Tel/fax: 72/371-224)

Bölcsőde intézményegység vezető neve: **Laklia Ildikó**

1. A bölcsőde naponta reggel 6.00 órától 17.00-ig tart nyitva. A gyermekek hazaviteléről este 17.00-ig gondoskodni kell.
2. A bölcsődéből a gyermeket csak a szülő vagy az általa írásban megbízott személy viheti el. 14 éven aluli gyermek e feladattal nem bízható meg.
3. A bölcsődei átadóban minden gyermeknek legyen külön zsákja, a váltóruhák tárolására. Kérjük, hogy csak a legszükségesebb dolgokat tárolják a zsákban, mert a bölcsődében hagyott illetve a gyermek személyes tárgyaiért felelősséget vállalni nem tudunk.
4. A bölcsőde orvos kitiltó és vizsgálatokra vonatkozó utasításait kérjük betartani.
5. A bölcsődébe csak egészséges gyermek hozható. A közösség egészsége érdekében lázas (37,5 C és ennél magasabb hőmérsékletű), antibiotikumot szedő vagy fertőzésre gyanús gyermek a bölcsődét nem látogathatja. A családban előforduló fertőző betegségről a bölcsődét értesíteni kell.
6. A gyermek gyógyszer és ételérzékenységről a szülő tájékoztassa a bölcsődét, a kivizsgálás eredményét kérjük bemutatni.
7. Abban az esetben, ha a gyermek napközben megbetegszik a bölcsődében, a kisgyermeknevelő értesíti a szülőt, illetve a hozzátartozót. Ehhez feltétlenül szükséges a pontos cím és telefonszám. Kérjük, hogy ilyen esetben minél előbb gondoskodjon a gyermek hazaviteléről, illetve orvosi ellátásról, ezzel is növelve a mielőbbi gyógyulás esélyeit.
8. Betegség miatt hiányzó gyermeket, gyógyulás után, csak /egészséges, közösségbe mehet/ orvosi igazolással tudjuk fogadni. A megtörtént, kötelező védőoltásokról folyamatosan kérjük a tájékoztatást.
9. Ha a szülő a gyermekét betegség, vagy más ok miatt nem hozza bölcsődébe, a távolmaradást másnap reggel 9 óráig közölje a bölcsődevezetővel, vagy a kisgyermeknevelővel, a térítési díj elszámolásánál csak a következő naptól tudjuk a gyermek hiányzását figyelembe venni.
10. Az üzenő füzetbe történő bejegyzéseiket szívesen vesszük, akár a gyermek egészségi állapotára, akár a gyermek fejlődésére, vagy otthoni eseményekre hivatkoznak.
11. Kérjük, hogy a térítési díjat az előre jelzett napon pontosan fizessék be. Fizetési és egyéb gondjaik esetén keressék a bölcsőde vezetőjét, aki felvilágosítással és segítőkészséggel áll szíves rendelkezésükre.
12. A bölcsőde területén és a bölcsőde udvarán a dohányzás szigorúan tilos!
13. A babakocsikat csak az erre kijelölt helyen kérjük tárolni.
14. A bölcsőde ünnepnapokon és a hivatalos munkaszüneti napokon zárva tart. A nyári és a téli zárást, a szülők igényeihez igazodva, a fenntartó állapítja meg, melyről a

szülőket minden év március 15-ig tájékoztatjuk. A nyári zárás idején igény szerint ügyeletes bölcsődét biztosítunk.

Érdekképviselési Fórum működése:

A bölcsődék Érdekképviselési Fórumot működtetnek, melynek munkájában a szülők, a dolgozók és az Önkormányzat képviselői vesznek részt. A Fórum szükség szerint, de legalább évente egy alkalommal ülésezik. Az Érdekképviselési Fórum dönt az elé terjesztett intézményi panaszokról, intézkedéseket kezdeményez az Önkormányzatnál, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat fővárosi, megyei intézeténél, és más hatáskörrel rendelkező szervnél.

Az Érdekképviselési Fórumnak címzett panaszt az Intézményvezetőnél kell benyújtani. Az Intézményvezető haladéktalanul értesíti az Érdekképviselési Fórum elnökét a panasz benyújtásáról. Az Érdekképviselési Fórum ülését az Elnök hívja össze. A panasztevőt kifejezett kérelmére az Érdekképviselési Fórum ülésén meg kell hallgatni.

A panasztevőt az Elnök értesíti az ülés időpontjáról azzal, hogy távolmaradása az ülés megtartását és a panasz kivizsgálást nem akadályozza. Az Érdekképviselési Fórum üléséről jegyzőkönyvet kell vezetni. Az Érdekképviselési Fórum Elnöke a panasz Intézményvezetőnél történt benyújtásától számított 15 napon belül értesíti a panasztevőt a panasz kivizsgálásának eredményéről.

A gyermek szülője, vagy más törvényes képviselője az intézmény fenntartójához, vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője, vagy az érdekképviselési fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

A házirend betartását köszönjük!

Kozármisleny, 2015.szeptember 01.

.....
Laklia Ildikó
intézményegység vezető

.....
Dobszai Istvánné
intézményvezető

2. sz. melléklet

Megállapodás

szociális szolgáltatás igénybevételéről

mely létrejött egyrészről a Janikovszky Éva Óvoda és Bölcsőde – Bölcsőde intézményegysége 7761. Kozármisleny, Alkotmány tér 54., valamint (gyermek neve, születési adatok) ..... kiskorú képviselőjében eljáró (szülő, ... gondviselő neve)..... lakcím:..... telefonszám ..... törvényes képviselő között/továbbiakban igénybevevő/intézményi elhelyezés biztosítása tárgyában az alábbiak szerint:

1.) Intézmény – igénybevevő 20... ..-án előterjesztett kérelme és csatolt igazolás alapján – biztosítja ..... kiskorú felvételét.

2.) A szolgáltatás típusa: bölcsődei ellátás
speciális csoportba történő elhelyezés
gyermekfelügyelet
játszóház (**megfelelő rész aláhúzendó**)

Helye: Janikovszky Éva Óvoda és Bölcsőde – Bölcsőde intézményegysége 7761. Kozármisleny, Alkotmány tér 54.

Időtartama:.....
.....

3.) A szolgáltatásért fizetett térítési díj összege: .....Ft/nap, mely a mindenkor érvényes önkormányzati rendeletben meghatározott nyersanyagnorma ÁFA-val megnövelt jelenlegi összegét jelenti.

4.) Igénybevevő vállalja, hogy a térítési díj havi összegét a tárgyhónapban a bölcsőde által meghatározott időpontban előre rendezi, de a gyermeke távollétének bejelentését követő második naptól díjvisszatérítésre jogosult. Egyben tudomásul veszi, hogy a térítési díj összeg a közgyűlési rendeletnek megfelelően évente módosulhat.

5.) Elfogadja továbbá azon tény is, hogy a 2. pontban meghatározott időtartam lejártával, illetve az alábbi törvényi feltételek esetén a szolgáltatás megszűnik:

1. a bölcsődei nevelés év végén (augusztus 31.), ha a gyermek a harmadik életévét május 31-ig betöltötte,
2. ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.
3. Meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara miatt bölcsődében nem

gondozható, illetőleg magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését.

- 6.) A megállapodást kötő felek egyetértenek abban, hogy jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a tárgykört érintő hatályban lévő törvények és azok végrehajtási rendeletei, illetve az Intézmény által kiadott házirend szabályai az irányadók.
- 7.) Az ellátásban részesülő gyermek szülei vagy más törvényes képviselő panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy az Érdekképviselői Fórumnál és a Gyermekjogi képviselőnél.
- 8.) A szülő vagy törvényes képviselő köteles a személyazonosító adatokban beállt változást haladéktalanul bejelenteni és nyilatkozni a jogosultsági feltételekről.
- 9.) Az intézményben hagyott érték és vagyontárgyként illetve a gyermek személyes tárgyaiért felelősséget nem vállalunk.

A fentieket, átolvasás után, mint akaratukkal egyezőt aláírásukkal hitelesítik a felek

.....
Laklia Ildikó
intézményegység vezető

.....
szülő/gondviselő

Kijelentem, hogy gyermeke/i/met egyedül nevelem. *(Egyedülállóság esetén aláhúzandó)*

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy az általam közölt adatok a valóságnak megfelelnek.

Dátum:.....

Aláírás:.....

Házi gyermekorvos javaslata:

.....
.....
.....
.....

Körzeti védőnő
neve:.....

Dátum:.....

Aláírás:.....

Felvehető: .....-tól a Janikovszky Éva Óvoda és
Bölcsőde – Bölcsőd intézményegysége.

Megjegyzés: .....

Bölcsődei intézményegység vezető információja:

.....
.....

Kozármisleny, ... év.....hó....nap

Laklia Ildikó
intézményegység vezető

Érvényességi nyilatkozat

A Helyi Szakmai Program 2016. június hónapban lép életbe, négy évre határozza meg a bölcsőde feladatait.

A Program hozzáférhető a bölcsődébe járó gyermekek szülei, bölcsődébe készülő gyermekek szülei részére, továbbá a fenntartó és minden érdeklődő számára. Megtekinthető a bölcsőde nyitvatartási idejében.

.....
Dobszai Istvánné
intézményvezető

.....
Laklia Ildikó
bölcsődevezető

Záradék: Ezen szakmai programot Kozármisleny Város Önkormányzatának Képviselőtestülete a 1700-3/2016. számú határozatával jóváhagyja.

.....
dr. Korossy Ildikó
jegyző

.....
dr. Bíró Károly
polgármester